

Kungsörs kommun

SAMMANTRÄDESHANDLINGAR

Datum

2017-11-24

Kommunstyrelsens förvaltning
Kansliet

Vår handläggare

Kanslichef Eva Kristina Andersson

Nya ärenden/kompletterande handlingar till kommunstyrelsen 2017-11-27

Ärende	
4	Budget 2018 med plan 2019-2020 <i>- Alliansens skuggbudget – Budget 2018-2020</i>

Budget 2018 -2020

Alliansens budgetförslag

2017-11-23

Alliansens skuggbudget beskriver våra prioriteringar för 2018-2020.

EKO-kommunen Kungsör

Eko-kommunen Kungsör växer med nya invånare och företag. Med sitt geografiska läge i den växande Mälardalsregionen, nära till natur och vatten, aktivt närings- och föreningsliv har Kungsör stora möjligheter att utvecklas till en attraktiv hållbar kommun att leva och arbeta i.

För att Kungsör ska kunna växa krävs framåtanda och ett tydligt utvecklingsfokus för orten. Invånares engagemang och idéer tas tillvara och bidrar till en hållbar samhällsutveckling. Utvecklingen av fler bostäder med olika upplåtelseformer för olika boendegenerationer intensifieras. Viktigt är också ett attraktivt levande centrum.

Kungsörs förskolor och skolor lägger grunden för ett långsiktigt lärande. Barn och elever känner trygghet och glädje. Alla elever ska nå målen och ges möjlighet att sträva efter högre betyg än godkänt. Fler elever väljer Kungsörs skolor för att de där får den bästa utbildningen.

Trenden med hög arbetslöshet, svag ekonomi och höga sjukskrivningstal vänder när kommunen skapar förutsättningar för fler jobb och egen försörjning. Arbetslösheten i Kungsör är den näst högsta i länet och det är framförallt unga och utrikesfödda som saknar egen försörjning och är beroende av bidrag. Möjlighet till egen försörjning måste vara prioriterat. Med en Allianspolitik kan vi skapa bättre vägar för ett första jobb.

Grunden för kommunens verksamhet är en ansvarsfull ekonomisk politik där vi hushållar med våra gemensamma skattemedel. Ett överskott på 1,5 procent är en bra början. Kungörs kommun, liksom landets övriga kommuner, landsting och regioner står inför stora utmaningar med ett ökat kostnadstryck, förändrad demografi, förändrade krav från omvärlden och kompetensförsörjning. För att klara framtida behov är det därför viktigt med en tillåtande organisation som välkomnar nya idéer och utveckling av smarta välfärdslösningar och välfärdsteknik.

Behovet av samverkan mellan kommuner och regioner i ett växande Mälardalen börjar bli allt mer påtaglig. Samverkan inom Kungsörs, Arbogas och Köpings kommuner kommer att vara en del. Lika viktigt är samverkan med andra närliggande kommuner och regioner.

Förutsättningar

Kungsör kommun har gjort ett positivt resultat de senaste åren. Det hade inte varit möjligt utan extra statligt stöd. Socialnämnden har haft en ansträngd situation och gjort stora underskott 2015 och 2016, en situation som nu börjar vända. Kommande år väntas en sämre utveckling av ekonomin utifrån sämre skatteintäkter samtidigt som det finns stora behov inom barnomsorg och äldreomsorg när antalet i åldersgruppen 1-19 år och 75 – väntas öka kraftigt. Det finns därför anledning att noggrant följa utvecklingen. Förutsättningarna för kommande års budget utgörs av följande;

Invånarantal	8560
Löneutrymme	2,7 procent
Intäkter	+1,4 procent
Priser	+1,4 procent
Investeringsnivå	10 miljoner kronor
Överskottsmål	1,5 %.

Investeringar

En långsiktig investeringsplan med behov och prioriteringar måste tas fram som bidrar till en hållbar samhällsutveckling, ekonomiskt, miljömässigt och socialt. Det årliga investeringsutrymmet är 10 miljoner kronor.

Budgetramar 2018

Samtliga nämnder får utökade rambudgetar för 2018 enligt samverkansgruppens förslag, huvudsakligen för lön- och kostnadsökningar. Kommunstyrelsen får utökad rambudget för bland annat meröppet på biblioteket, utökning av överförmyndarverksamheten förutsatt att åtgärder vidtas för att effektivisera verksamheten samt digitalisering. Barn och utbildningsnämnden får utökad rambudget för bland annat ökade kostnader för förskola, grundskola, gymnasiet och särskola dock saknar vi förslag på åtgärder för effektivisering av verksamheten. Socialnämnden får utökad rambudget för bland annat förstärkning inom arbetsmarkandsområdet, investering i ny teknik och utökning av heltidstjänster. Alliansen tillstyrker följande ramar med våra prioriteringar.

	2017	2018	2019	2020
Kommunstyrelsen	71,8	72,5		
Barn- och utbildningsnämnden	207,7	219,3		
Socialnämnden	225,5	229,9		
Totalt	505,1	521,7		
Finansen	510,1	529,2		
Resultat	5,0	7,5	7,8	8

Majoritetens avsaknad av visioner och tydliga prioriteringar gör att föreslagen budget helt saknar vägledning. Majoritetens budget svarar inte heller upp mot fastställt balanskrav på 1,5 procent. Av alliansens budget framgår våra prioriteringar som hanteras inom vårt förslag till ramar. Osäkerheten för 2019 och 2020 gör att vi enbart föreslår resultat för dessa år. Vi förutsätter att anpassningarna görs då vi får lägre intäkter. Den svagare utvecklingen av ekonomin till följd av sämre skattekraft måste mötas upp med konkreta åtgärder. Nämnder och styresler bör redan nu ges i uppdrag att se över sina kostnader och möjligheter till anpassningar utifrån nya förutsättningar. För år 2019-2020 ser vi behov av att modernisera budgetsprocessen och införa ett nytt mål- och budgetsysteem. Det behövs en flerårsplan som uppfyller krav om en ekonomi i balans och nämndernas åtaganden och prioriteringar bör fastställas i verksamhetsplaner.

För att klara framtida behov och utmaningar är det viktigt med en tillåtande organisation som välkomnar nya arbetssätt och utveckling av smarta välfärdslösningar.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för hela den kommunala koncernens utveckling och ekonomiska ställning och leder och samordnar arbetet. Kommunstyrelsen ansvarar även för kultur- och fritidsverksamhet, näringslivsverksamhet, fysisk planering, gator, vägar samt vatten och avlopp. För 2018 ser alliansen att kommunstyrelsen aktivt ska prioritera följande;

Friskare arbetsplatser

Den skenande sjukfrånvaron måste få ett stopp. Arbetet med sjuktalen prioriteras. Här måste krafttag göras, arbetsmiljön ses över och nya metoder införs. Vi måste bygga friska arbetsplatser.

Fler bostäder

Kungsör ska växa med fler företag och invånare. Då behövs fler bostäder. Arbetet med detaljplaner för utpekade områden intensifieras och Kungsör sätts på kartan som en attraktiv boendekommun. En översyn görs av planprocessen för att skapa en effektivare process som kan möta upp krav om ökad byggtakt.

Bättre kommunikationer

Det ska vara lätt att ta sig inom Kungsör såväl som till våra närliggande städer för studier, arbete, fritid och handel. Kollektivtrafiken utvecklas för att erbjuda tätare trafik, bättre tillgänglighet och punktlighet. Tågens restider och punktlighet förbättras. Bussen ska även fortsättningsvis trafikera centrum. Möjligheter för mer lokal trafik ses över för att förbättra tillgängligheten ytterligare. Parkeringsmöjligheterna ses över för att ge handeln i Kungsör bättre förutsättningar.

Fler företag

Kungsör ska vara en attraktiv plats för företag och det ska vara enkelt att bedriva företag på orten. Samverkan och servicenivån förbättras. Ung företagsamhet stärks för att utveckla entreprenörskap och nya företag på orten.

Lokal upphandling

Kommunen främjar det lokala näringslivet genom att handla mer lokalt. Närproducerade livsmedel, varor och tjänster prioriteras. Upphandlingsverksamheten utvecklas för att bättre svara upp mot detta. En upphandlingspolicy ska fungera som ett stöd.

Digitalisera mera

Digitaliseringens möjligheter tas tillvara för att förenkla människors vardag. Digital Agenda för Västmanland är vägledande. Utvecklingen av e-tjänster intensifieras. Samtidigt deltar kommunen som en aktiv part för att säkerställa utbyggnaden infrastrukturen och tillgängligheten till snabb uppkoppling i hela Kungsör. Fria surfzoner införs för att förbättra tillgänglighet och åtkomst till internet på allmänna platser, till exempel vid resecentrum.

Grön omställning

Miljöarbetet prioriteras med fokus på energi, transporter, konsumtion och återbruk.

Trygghet

Kungsör ska vara en trygg och säker plats. För att motverka social oro och ökad användning av narkotika bland ungdomar behövs trygghetsskapande åtgärder i det brottsförebyggande arbetet. Ung-gruppen får ett tydligt uppdrag och medel för sitt arbete. Sen förutsätter vi polisiär närvaro i Kungsör. Även civilsamhället har en viktig roll.

Kommunens bolagskoncern

Kungsörs KommunTeknik AB

Kommunens teknikbolag utför drift och underhåll av gator, gc-vägar, grönytor, hagmarker samt förvaltar kommunens fastigheter. Pågående projekt i bolaget är byggnation av ny grundskola samt ett äldreboende vid Södergården.

Kungsörs Vatten AB

Vattenbolaget inriktar sitt arbete, utöver planerat underhåll av Va-anläggningar även på VA-byggnation vid Jägaråsen och Skillingeudd (etapp 2 och 3), utredning VA-försörjning i Valskog, samt en reservvattentäkt och kapacitetsutredningar vattenverk och reningsverk.

Kungsörs fastighetsbolag

Bostadsförsörjningsprogrammet med befolkningsmål är vägledande för bolagets utbyggnadstakt av bostäder i Kungsör. Nybyggnation finansieras i huvudsak genom omvandling och försäljning av nuvarande bostadsbestånd till bostadsrätter.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn och utbildningsnämnden ansvarar för Kungsörs förskoleverksamhet, grundskola, fritidshem, gymnasieskola, grund- gymnasie- och vuxensärskola, vuxenutbildning, musikskola, skolhälsovård och elevhälsa till fritidsgårdsverksamhet och förebyggande arbete. För 2018 ser vi följande prioriteringar för barn- och utbildningsnämnden;

Alla elever når kunskapsresultaten

All skolverksamhet, -förskola, -grundskola och -gymnasieskola, ska ge barn och elever förutsättningar för ett långsiktigt lärande. Alla elever når kunskapsmålen. Meritvärdena höjs och att ingen lämnar grundskolan utan godkänt. Fler elever väljer Kungsörs skolor för att de där får den bästa utbildningen. Alla elever ges likvärdiga förutsättningar. Särskilda stödåtgärder erbjuds i Kungsörs skolor och samverkan sker mellan skolor. Förutsättningarna för att inför extra pedagogiska resurser, till exempel studiepedagoger ses över.

Integration

Förskolan och skolan är en viktig nyckel till integration. Kommunen har ett ansvar för att nyanlända barn och elever ska ges likvärdiga förutsättningar samt motverka skolsegregation. Skolorna arbetar aktivt för att sprida ut elever och skapa inkluderande kontaktytor för nyanlända elever.

Läxhjälp

Läxor är ett viktigt stöd i elevers lärande. För att ge elever likvärdiga möjligheter att tillgodose sig utbildning införs läxhjälp i alla stadier.

Miljöcertifierade förskolor och skolor

Hållbarhetsarbetet inom förskola och grundskolan utvecklas med målet att miljöcertifiera alla förskolor och skolor i Kungsör.

Närproducerad mat

Stärkt fokus och prioritering på närproducerad mat till alla. Målet för ekologiskt uppraderas.

Valskog

Förskolan och grundskolan bör få mer ändamålsenliga lokaler som möter upp en ökad efterfrågan. Samtidigt vill vi värna den pedagogik skolan bedriver idag. Fritidsgårdsverksamheten ska permanentats i egna lokaler med samma förutsättningar som i Kungsörs tätort.

Arbetsorienterad svenskundervisning

Svenskundervisning för nyanlända kompletteras med arbetsorienterad praktik för att rusta nyanlända för arbetsmarknaden. Likaså ser vi behov av en reformering av svenskundervisningen för nyanlända och utveckling av en heltidsmodell för studerande. Studier ska kombineras med praktik. Samverkan sker med arbetsmarknadsavdelningen såväl som det lokala näringslivet. Vuxenutbildningen måste vara mer lyhörd på vad företagen på orten behöver för utbildning till nyanställda då utbildningarna oftast följer läroplan och inte det verkliga behoven på kompetens.

Samverkan

Samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och föräldrar stärks i det socialt förebyggande arbetet med Kungsörs barn och ungdomar. Tidiga insatser erbjuds och försök görs med förebyggande socialsekreterare på Kungsörs skolor. För att motverka utanförskap och bygga broar till arbete stärks samverkan med arbetsmarknadsavdelningen.

Socialnämnden

Socialnämnden har ansvaret för vård och omsorg, individ och familjeomsorg och arbetsmarknad och försörjning. För 2018 ser vi att socialnämnden bör prioritera följande;

Förebyggande arbete

Socialt förebyggande arbete för att minska psykisk ohälsa samt missbruk- och beroende prioriteras och samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och föräldrar stärks. Kommunens sociala arbete måste i första hand ske förebyggande, i andra hand genom öppenvård på hemmaplan, och i sista hand genom placeringar.

Fler i jobb

Dom allra flesta har ett arbete att gå till. Samtidigt står många människor utanför, saknar jobb och egen försörjning. Arbetslösheten i Kungsör är den högsta i länet. Det gäller framförallt unga som utrikesfödda som saknar ett arbete att gå till. Egen försörjning och fler i jobb måste prioriteras. Kommunen har en viktig roll tillsammans med arbetsförmedlingen och näringslivet. Ytterligare satsningar görs på arbetsmarknadsenheten med fokus på nya sysselsättningsformer och om möjligt fler arbetslag. Möjligheten att villkora försörjningsstödet med aktivitetskrav ses över. Arbetet med den höga ungdomsarbetslösheten ska prioriteras. Nyanlända erbjuds tidigare insatser genom praktik och eller andra sysselsättningsformer i samband med svenskundervisning som ska vara tydligt arbetsmarknadsinriktat.

Fler bostäder för äldre

Behovet av alternativa boenden för äldre med vårdbehov börjar också bli allt mer akut. Ut- och ombyggnaden av södergården kommer inte att räcka. Alliansen vill därför att planering av etapp 3 påbörjas under 2018 likaså byggnation av med marknära trygghetsboenden.

Fler i vården

Kommande år står äldreomsorgen inför stora rekryteringsutmaningar. Det är framförallt efterfrågan på undersköterskor som förväntas öka de närmsta åren. Samtidigt står många människor utanför arbetsmarknaden. För att klara utmaningen ser vi att kommunen återigen ska öppna upp möjligheten att rekrytera vårdbiträden som kan avlasta och frigöra arbetstid för undersköterskor såväl som sjuksköterskor. På så sätt kan kommunen ge fler människor en chans att komma ut i

arbetslivet och kommunen säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen. Det kan också vara ett verktyg för att minska sjukfrånvaron som är en följd av hög arbetsbelastning.

Välfärdsteknik

Digitaliseringen och ny teknik tas tillvara och utvecklingen välfärdsteknik i intensifieras. Kommunen deltar som en aktiv part i utvecklingen i länet och erbjuder testmiljöer där våra äldre får prova fram ny teknik. Nyckelfria lås införs och verksamheterna inom socialnämnden förses med teknik för mobil dokumentation och information.

God ekonomisk hushållning och plan för 2019-2020

Kommande år är vår bedömning utifrån nationella prognoser att det blir ett kraftigt försämrat ekonomiskt läge för kommunen. Det har sin grund i ökade kostnader och en befolkningsökning som inte ger heltäckande skatteintäkter. Därför måste kommunens resurser användas på ett mer effektivt och genomtänkt sätt. Det handlar om att hushålla om våra gemensamma skattepengar och prioritera där det bäst behövs. Vi kommer under 2108 att granska och vi är öppna för kostnadsförändringar. Nedan preciseras några områden att för kommunen att arbeta med kommande år;

Kommunstyrelsen

- Digitalisering
- Konkurrensutsättning av utförartjänster
- Utökad samverkan med närliggande kommuner utanför KAK.
- Projektsamordning.
- Hållbarhetsarbete.

Barn och utbildningsnämnden

- Tidiga stödinsatser erbjuds för att skapa bättre förutsättningar för barn och elevers lärande.
- Stödinsatser samordnas mellan Kungsörs skolor.
- Introduktionsprogrammet för elever som saknar behörighet till de nationella gymnasieprogrammen tas hem till kommunens nya skola.
- Gymnasieavtalen med kommunerna runt Kungsör ses över och förbättras.
- Introduktionsprogram för nyanlända elever ska i första hand finansieras av statliga medel.

Socialnämnden

- Fler bostäder för äldre.
- Socialt förebyggande arbete för att minska psykisk ohälsa samt missbruk- och beroende prioriteras och samverkan mellan skola, socialtjänst och föräldrar stärks.
- Arbetsmarknadsåtgärder genom praktikplatser, validering, matchning och samverkan utvecklas vidare för fler i egen försörjning. Arbetsmarknadsenheten är en viktig motor.
- Välfärdsteknik
- LSS – satsning
- Hemtjänsten utvecklas genom lokala hemtjänstteam och ruttoptimering.